

Gemeente Eijsden-Margraten
T.a.v. College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 10
6269 ZG Margraten

PRO Eijsden-Margraten
27 april 2025

Betreft: vragen inzake art. 36 proces en product omgevingsvisie Lijn-50 gemeenten

Geacht college,

De afgelopen periode is de omgevingsvisie weer onderwerp van gesprek in onze gemeente. In de zomer van 2021 is de bouwstenennotitie vastgesteld door de drie gemeenteraden. In november 2023 is de raad geïnformeerd over het temporiseren van het project 'Omgevingsvisie Lijn 50'. Op 23 mei 2024 hebben de raadsleden een brief ontvangen over de stand van zaken. Inmiddels is er een informatiemoment geweest over de stand van zaken van de omgevingsvisie. In de tussentijd is ook de projectwebsite weer online gegaan; <https://omgevingsvisie-lijn50.ireporting.nl/>.

De omgevingsvisie staat ondertussen gepland voor de raadsbehandeling van december dit jaar. Hierbij gaan wij er vanuit dat dit ook in Gulpen-Wittem en Vaals voor december geagendeerd staat.

Wetende dat de omgevingsvisie het belangrijkste strategische kader voor de fysieke leefomgeving is en het enige echte ruimtelijk beleidsdocument dat van de gemeenteraad is, maken wij ons zorgen over het gelopen proces (en proces richting vaststelling) en de inhoud tot dusver. De fractie PRO heeft verschillende procesmatige en inhoudelijke vragen over de omgevingsvisie.

Proces

In de RIB van 23-05-2024 is aangegeven dat er in 2025 tijd wordt ingeruimd voor een aantal raadssessies om de belangrijkste ontwikkelkansen en spanningsvelden uit de concept-ontwerp omgevingsvisie te verdiepen ter voorbereiding op het bestuurlijk besluitvormingsproces. Zonder deze sessies kunnen de gemeenteraden onvoldoende sturing geven aan de daadwerkelijke inhoud van hun omgevingsvisie.

1. Wij kijken uit naar deze verdiepende sessies. Wanneer vinden deze sessies plaats?
2. Als we vanaf december 2025 terug tellen, moet de ontwerp omgevingsvisie in de zomerperiode afgerond zijn om tijdig in procedure gebracht te kunnen worden. Hierdoor is er weinig ruimte tussen de (nog niet geplande) raadssessies en inhoudelijke afronding van het ontwerp. Hoe ziet dit proces eruit?

Relatie met andere gemeenten

Er is gekozen om één omgevingsvisie op te stellen met meerdere gemeenten. De omgevingsvisie is het zelfbindend instrument van één bestuursorgaan. Door de overgang van de WRO naar de Omgevingswet is het ook niet meer mogelijk om meerdere omgevingsvisies (lees structuurvisies onder de WRO) te maken. Iets dat in Zuid-Limburg veelvuldig gebeurde. In de omgevingsvisie mogen gemeenteraden dus enkel een uitspraak doen over het eigen grondgebied. Wij uiten onze zorgen dat dit mogelijk zorgt voor een te abstracte omgevingsvisie en procesmatige uitdagingen in de monitoring en actualisatie van de omgevingsvisie (raadsbevoegdheden).

3. Wat was het oorspronkelijke argument om met drie gemeenten één omgevingsvisie opstellen?
4. Steunt het college dit besluit nog altijd?
5. Het is aan de gemeenteraad om te bepalen wanneer een omgevingsvisie weer geactualiseerd gaat worden. Hoe voorziet het college hiermee om te gaan indien de drie gemeenteraden hierin een ander ritme aanhouden? Het zou hoogst onwenselijk zijn (en niet conform het doel van de Omgevingswet) als een gemeenteraad beperkt wordt in het actualiseren van haar omgevingsvisie op basis van relevante lokale ruimtelijke ontwikkelingen.
6. Hoe worden de drie raden (samen of alleen) betrokken bij de sessies die genoemd zijn in de RIB uit mei 2024 (zie vraag 1)?
7. Welk proces voorziet het college indien een of twee van de raden meer of minder amendementen vaststellen en dus eigenlijk een ander product vaststellen?

Inhoud en MER

Conform artikel 16.35 en 16.36 Omgevingswet is de omgevingsvisie een van de instrumenten waarbij er hoogstwaarschijnlijk een MER-plicht bestaat. De Commissie MER gaat hierin een stap verder en stelt dat de omgevingsvisie in alle gevallen MER-plichtig is. Wij delen hierin het standpunt van de Commissie. Een volwaardige omgevingsvisie zal altijd een kader voor besluiten vormen. Indien dat niet het geval is, is de omgevingsvisie te abstract gebleven en geen waardevolle visie en werkbare basis voor het omgevingsplan. Een MER is een waardevol instrument om de impact van onze keuzes goed inzichtelijk te maken.

8. Zover wij hebben kunnen achterhalen is er geen NRD opgesteld en wordt er geen MER-procedure doorlopen. Kan het college toelichten waarom dit het geval is?

Op de projectwebsite is de bouwstenennotitie te vinden en een poster met kernkwaliteiten. Bij ons weten zijn dit de enige producten tot dusver. De bouwstenennotitie schetst een herkenbaar doch abstract beeld zonder concrete inhoudelijke keuzes met locatiespecifieke gevolgen.

9. Waar staat de inhoudelijke ontwikkeling van de omgevingsvisie op dit moment?

Participatie

Uit artikel 10.7, tweede lid Omgevingsbesluit volgt dat bij de vaststelling van een omgevingsvisie (alsmede voor het omgevingsplan en programma's) gemotiveerd moet worden in hoeverre aan het lokale participatiebeleid is voldaan. Hiervoor hebben we een eigen gemeentelijke participatieverordening (2022). De laatste vorm van participatie in de omgevingsvisie dateert van november 2022. Sindsdien zijn er veel ontwikkelingen geweest in de samenleving en het ruimtelijk domein, terwijl het stil is geweest rondom de omgevingsvisie.

10. Op welke manier gaat het college zorgen dat belanghebbenden de kans krijgen om te participeren in de nieuwste versie van de omgevingsvisie? Wij gaan er hierbij vanuit dat

het college het met ons eens is dat de formele inspraak op een ontwerp omgevingsvisie niet valt onder de noemer inhoudelijke participatie voor een stuk van dit belang.

11. Hoe wordt de inspraak geregeld op de ontwerp omgevingsvisie gezien het een product is dat de inwoners van drie gemeenten zal raken?

Samenhang met andere Omgevingswet-instrumenten

De omgevingsvisie is slechts één van de instrumenten van de Omgevingswet. Op dit moment hebben we een omgevingsplan van rechtswege, maar moeten we in 2032 een volwaardig omgevingsplan hebben. Daarnaast bestaat er de mogelijkheid om programma's op te stellen. Op dit moment geldt er (hoogstwaarschijnlijk) één verplicht programma voor Eijsden-Margraten, het volkshuisvestingsprogramma. Daarnaast hebben wij eerder in het proces begrepen dat er de mogelijkheid is om 'couleur locale' per gemeente te geven aan de omgevingsvisie.

12. Is het college voorstander om een of meerdere van deze instrumenten ook in Lijn50-verband op te stellen? Zo ja, waarom?
13. Wat is de planning van het omgevingsplan?
14. Wat is de planning van het volkshuisvestingsprogramma?
15. Is het college reeds voornemens om andere programma's op te stellen, daar het een college bevoegdheid is om dit te doen? Als PRO willen we ervoor waken dat de omgevingsvisie te abstract wordt en vervolgens middels programma's door de drie colleges verder wordt uitgewerkt.
16. Wat is de visie van het college op het geven van 'couleur locale'? Wordt dit gedaan in de omgevingsvisie (o.a. op basis van participatie en raadssessies) of gebeurt dit buiten de omgevingsvisie om?
17. Welke mogelijkheid heeft de raad om kaders mee te geven omtrent de 'couleur locale'?

Overig

18. In november 2023 is de motie Rechten voor de natuur aangenomen. Momenteel wordt er een onderzoek uitgevoerd hoe hier invulling aan kan worden gegeven. Eerder werd een mogelijke relatie tot de omgevingsvisie benoemd. In hoeverre worden rechten voor de natuur meegenomen in de omgevingsvisie en hoe verhoudt zich dat tot een gezamenlijke visie van de 3 gemeenten?

Bij voorbaat dank voor de beantwoording van onze vragen binnen de daarvoor gestelde termijn. Wij gaan graag het gesprek met u aan om samen tot een mooie omgevingsvisie te komen die kan rekenen op brede steun in de raad en onze samenleving.

Met vriendelijke groeten,

Fractie PRO

Sjanne Quellhorst

Wiel Blezer

Franklin Boon

Bronnen

- <https://omgevingsvisie-lijn50.ireporting.nl/>
- RIB: Omgevingswet – aanbieding raadsinformatiebrief Lijn50 implementatie Omgevingswet (23-05-2024)